

ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΥΟ ΤΟΥΣ

ΤΟΥ Α. Ε.

Κείνο τὸ δειλινὸ—ἓνα δειλινὸ γιομῆτο θροασὶ καὶ ἀρώματα—στὸ πάρκο τῆς Κηβισσᾶς, πλάι στὸν ἀθάνατο πλάτανο, γνῶρισα τὴν Εὐτυχίαν, τὴ μεγάλη Εὐτυχίαν, τὴν ἀληθινὴν καὶ τὴν ἁβέστη.

Μὲ τοὺς δυὸ τοὺς. Μὲ τὸν ποιητὴ μας τὸ μεγάλο ποῦ κλεῖ σὴν ψυχὴν τοῦ ὅλος τοῦ κόσμου τὴς ὁμορφίης καὶ ἀπλώνει σὰν μεγαλοφάνταστα καὶ σὰν παναυρόνια τραγοῦδια τοῦ ὅλη τῆς Σκέψης τὴ λαμπράδα καὶ μὲ τὸν ἄλλο, τὸν καλόφρωνο τραγουδιστὴν, ποῦ χρόνια τώρα μᾶς στέλνει ἀπὸ τὴν ξενιτιά τοὺς γλυκοὺς ἀντίλαλους τῆς ψυχῆς του καὶ ἀπαλοχαδεύει μὲ τὸ χνουδωτὸ τραγοῦδι τοῦ τὰ δειράτα μας καὶ τὴς ἐλπίδες μας. Στοιλίδι ξετίμωτο τῆς Ἀθήνας μας ὁ ἓνας, ποὺ διβατάριχο ὁ ἄλλος, καὶ τρίτος ἐγὼ ἀνάμεσά τους, θαυμαστὴς καὶ λάτρης τους.

Καὶ τοὺς ἀκουγα νὰ μιλοῦνε. Κι ὅσο καὶ ἂν εἶχα καρφωμένα τὰ μάτια μου ἀπάνω τους, καὶ ὅσο καὶ ἂν λαχταροῦσα λέξη τους νὰ μὴ μοῦ ξεφύγει, σतालὰ ἀπὸ τὸ ἀθάνατο νερὸ μὴν πέσει κάτω σὴ γῆς καὶ χαθεῖ, λίγες λέξεις δὲν ἐκεῖ τὰ κατάφερα νὰ κούσω ἀπὸ τὴν κουβέντα τους. Τοὺς πρόσεχα μὰ δὲν τοὺς ἀκουγα γιὰ τὴν ψυχὴν μου, μεθυσμένη ἀπὸ εὐτυχίαν, ἀνέβριζε σὴ θύμησίν μου ὅσα τραγοῦδια τοὺς μὲ συγκίνησαν βαθύτερα.

Μὲ στίχους σκόρπιους, παρμένους ἀπὸ τὴν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τραγοῦδι τους, τοὺς παρακολουθοῦσα σὴν κουβέντα τους, καὶ ἂν ξεφώνιζα ὅ,τι τὰ χεῖλιά μου σὰν προσευχὴ σιγολέγανε, ἀνάμεσα στοὺς δυὸ ποιητάδες θὰ βρισκότανε καὶ ἓνας παράξενος τρελλός.

Μιλήσανε καὶ γιὰ τὸν Πάλλη. Ὁ ἄλλος, ὁ ξενιτεμένος, φίλος τοῦ γκαρδιακός, μιλοῦσε γι' αὐτὸν ὄρα. Μὰ ποῦ νὰ κούσω λέξη! Μόλις τὸνομά του ἀρπαξε τ' αὐτὴν μου, καὶ ἀμέσως, κοιτάζοντας ψηλά, κατὰ τὸν πλάτανο, θυμήθηκα τὴν «Κηβισσά» του καὶ σιγώεπα τοὺς τελευταίους στίχους τῆς

Εἰ θὲ Πασσᾶς καὶ ἐγὼ νὰ γίνω
μὰ δίχως θάθελα σπλαχνιά,

καὶ τὰ κοπάδια αὐτὰ ἐδῶ πέρα
ποῦ ξέχασαν καθ' ἑθνισμό,
καὶ ποῦ σαπίζουν τὸν ἄέρα
μὲ μολυσμένο ἀνάσασμό,

μόνο λίγο τὸ θυρόφυλλο, καὶ γιὰ τοῦτο, — «Λένε πῶς ἐρχεται κάποια ψυχὴ, σὰν ἀνοίγει μονάχη τῆς ἡ θύρα, εἶπες». Τὰ δέξερφα σου γουρλώσανε τὰ ματάκια τους κοιτάζοντας πάντα ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ χρωματιστὰ τζάμια τῆς πόρτας. Γέλασα σὰν ἀκούοντας πρῶτὴν βολὰ τὴν ὁμορφὴν πρόληψιν, καὶ χωρὶς νὰ θέλω ἀναρίγησα ἀπὸ λαχτάρα μὴς ἀπαντοχῆς, ὅτι μποροῦσε καὶ νὰ ἦταν μιὰ ψυχὴ. Ἐτοῦτῃ τῇ στιγμῇ θὰ ἦταν ὀλάκερη ἡ ζωὴ τοῦ περασμένου μας ποῦ ἤρεμη καὶ βαθύσκεπη ἐδιόχευε ἀπὸ τὴν ὑπαρξὴ μας. Καὶ θὰ ἦταν ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου ποῦ ἐξήσαμε τὰ χρόνια κείνα. Βέβαια ἐτοῦτῃ τῇ αἴσθησιν ἐλάγκυες στὰ μάτια σου καὶ σὺ, καὶ σὴν ψυχὴν σου ἔγερνε ἡ μουσικὴ τοῦ μακρουνοῦ γυρισμοῦ μας. Ὅπως καὶ γὼ σὰν ἀστραπὴ τὴν ἐξῆσα μέσα μου κείνη τὴν ἴδια στιγμῇ. Ἐσηκώθηκα καὶ πῆγα στὸ τραπέζι μὲ τὰ μεγάλα βαζα, τὰ πῆλινα, ποῦ κάτεχαν μέσα τους ξερὰ στάχια καὶ κάποια χνουδωτὰ ξερὰ φυτὰ παρὰ ξένα. Ἐνα παλιὸ βιβλίον μὲ μουχρωμένες ζουγραφίαι ἀναφύλλησα, κείνο ποῦ κράταγες πρὶν καὶ δειχνες στὰ δέξερφα σου. Στὸ περιθώριον μιᾶς σελίδας διάβασα χειρόγραφο: «Δὲν ἐξῆσα παρὰ λίγες στιγμὲς ἐτοῦτες μόνο εἶνε τὸ φῶς τῆς ζωῆς μου ἀκόμα ποῦ μὲ βαστάει. Ὡστόσο ἀνθίζουσε πάντα οἱ πικροδάφνες στ' ἀκρογιάλι μας, καὶ ὥστόσο ἐγὼ μόνο ἐτό-

θενά ἔθελα δὴ νὰν τὰ πιάσω,
— ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ —
καὶ σὰ σπαχτὰ νὰν τὰ κρεμάσω
ἀπ' τοῦ πλατάνου τὰ κλαδιά.

Μὲ τοὺς στίχους μαζί θυμήθηκα καὶ ἓνα ἐπίγραμμα ποῦ μοῦχει ἀφιερωμένο ὁ Πάλλης, χωρὶς νὰν τὸ ξέρει, γιὰ τὸτε ποῦ δημοσιεύτηκε σὴν «Τέχνη» ἢ «Κηβισσά» του τὸν κοροῖδεσα σὲ κάποια φημερίδα γιὰ τὸ λῆψε, ὁ βέβηλος, καὶ μᾶς μεταμόρφωσε τὴν εὐγενικὰ Κηβισσά μας σὲ χυδαία Κηβισσά.

Τὸ ἐπίγραμμα, δημοσιευμένο καὶ αὐτὸ σὴν «Τέχνη», ἔλεγε

Μέσ' τὸ χωριὸ ὅλοι τῶχουνε τὸ «Κηβισσά» ἀκουσμένα.
Πῶς τὰ σημαντικὰ σου αὐτιά δὲν τᾶκουσαν καὶ σένα;

Εἶχε δίκιο ὁ Πάλλης. Τότε, φαίνεται, τ' αὐτιά μου εἰντοῦσαν ἀκόμα «σημαντικὰ» καὶ ἔπρεπε νὰ γίνοντο ἀνθρωπινὰ γιὰ νὰ κούσω καὶ τὸ Κηβισσά καὶ τόσες ἄλλες ἀλήθειες ποῦ τότες οὔτε τις χαμπάριζα.

Μὲ σημαντικὰ αὐτιά, νὰ ποῦμε, δὲ θάχα θεοὺ ἀνάμεσα στοὺς δυὸ ποιητάδες καὶ ἡ ψυχὴ μου δὲ θάκουγε τὴ μάγισσα Εὐτυχίαν ποῦ τόσα τῆς γλυκομίλησε κείνο τὸ ἀλησμόνητο δειλινό.

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

NETZIMPE

Δράμα σὲ τρεῖς πράξεις

ΠΡΟΣΩΠΑ

NETZIMPE
ΦΑΤΜΑ, νταντά τῆς.
ΚΑΡΕΤΤΟΣ, Φράγκος στρατιωτικὸς σὴν ὑπερδία τ' Ἀλῆ-Πασσά.
ΚΑΔΗΣ
ΤΑΧΗΡ-ΑΜΠΑΖΗΣ)
ΑΓΟΣ-ΒΕΣΣΙΑΡΗΣ) Καπετάνιοι τοῦ Ἀλῆ-Πασσά
ΕΝΑΣ ΔΕΙΩΜΑΤΙΚΟΣ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ καὶ ΤΟΥΡΚΟΙ

(Ἡ σκηνὴ στὰ Γιάννινα στὰ 1821 καὶ σὸν τελευταῖο χρόνον τῆς πολιορκίας τοῦ Χουρσίτη).

Α΄ ΠΡΑΞΗ

Ἡ σκηνὴ παρασταίνει χαρμὴν πλοῦσια στολισμένο

μὲ καρέκλες καὶ καναπέδες ὁλόγυρα. Ἡ Νεζιμπε καὶ μ' ἀρχοντικὴ ἀνατολίτικη φορεσιὰ εἶναι ξαπλωμένη, συλλογισμένη καὶ βυθισμένη σὲ σκέψεις καὶ δειράτα. Ἡ Φατμὰ κάθεται κοντὰ τῆς.

ΣΚΗΝΗ I

Νεζιμπε καὶ Φατμὰ.

ΦΑΤΜΑ

Συλλογισμένη σὲ κοιτῶ καὶ πάλι, Νεζιμπε μου, καὶ μοῦ σπαράζει τὴ καρδιά! Πές μου, χρυσὴ μου κόρη, σὲ τοῦτο τὸ κρινόλευκο καὶ ἀφράτο πρόσωπό σου, ποῖος μάζωξε τὰ σύγνεφα, ποῖος ἐδίωξε τὸ γέλιο ἀπ' τὴ φωλιὰ τοῦ τῆ γλυκειᾶ, τὰ κερασένια χεῖλη; Ἀχ! νῆξερα, Σουλτάν μου, τὸν αἵτιο τῆς λύπης; νῆξερα τὸν ἀδιάκριτο, ποῦ τὸ μῆσε ὁ κακοῦργος νὰ σοῦ θολώσῃ τὴ ματιά μὲ τὰ πικρὰ τοῦ λόγια, μὲ τοῦτα μου τὰ γέρικα τὸν ἐπνίγα τὰ χεῖρα!

NETZIMPE

Τὸν ἐπνίγεις; σ' εὐχαριστῶ... Ἀν ἤξερες, Φατμὰ μου, ποῖος μάζωξε τὰ σύγνεφα, ποῖος μούδιωξε τὸ γέλιο, δὲ θάλεγες τὸν ἐπνίγα.

ΦΑΤΜΑ

Τόσο μεγάλος εἶναι! μὰ τὸν Προφήτη, κόρη μου, ὅς εἰν' ὅποιος καὶ ἂν εἶναι, φτάνει νὰ μὴν εἶν' ὁ Πασσᾶς, ὁ πολυχρονεμένος Ἀρέντης καὶ Βεζύρης μας, καὶ ἄλλο δὲ φοβέμαι.

NETZIMPE

Μήτε τὸν ἐρωτᾷ αὐτό!.. δὲν πνίγεται, Φατμὰ μου, κείνος ποῦ πνίγει τὴς καρδιές!..

ΦΑΤΜΑ

Τὸν ἐρωτᾷ! τί εἶπες; αὐτὸς λοιπὸν σοῦ μάσανε τὰ λούλουδα π' ἀνθίζαν, ὀλάνοιχτα στὰ μάγουλα τὰ κατὰσπρα σὰν κρένα; αὐτὸς ἐγλώμιανε μὲ μίαν τὴν ῥοδινὴν βαφὴν τους, καὶ σ' ἐρίξε σὲ δειράτα καὶ σὴν μελαχολίαν;

NETZIMPE

Ναί, μαννα μου, ἐρωτᾷς; ἐφώλιασε δὴ μέσα καὶ μοῦ ξεσκίζει τὴν καρδιά καὶ μοῦ τῆνε πληγώνει! νὰ τὸν πετάξω γύρεψα, πολέμησα, τοῦ κάκου, ἐννοιωθα, μαννα μου, μαζί νὰ βγαίνη καὶ ἡ καρδιά μου καὶ τώρα μ' ἐκυρίεψε, πεθαίνω ἀπ' τὸν κατῆμό του.

ΦΑΤΜΑ

Ἐρωτᾷ, σὺ; Τοῦ Χαρεμιῦ τ' ἀστέρη, τὸ φεγγάρι, βρῆκε κανένα ἄξιον σ' αὐτὴν νὰ ψηλώσῃ

σὺν τώρα.

— «Θὰ περᾶσῃ κανένας τὴς στράτες ποῦ τοῦ φέρνουνε οἱ περίστασις» πομονὴ λίγο. Ὑστερα θαρρῶ πῶς εἶσαι καὶ εὐτυχισμένη... Νὰ, τί ἄλλο ἔθελα ἀπὸς νὰ ἰδῶ, καὶ πῶς ἀλλοιώτικα θὰ ζωγράφισα, ἂν ἤμουνα μεγάλος ζωγράφος, τὴ θλιμένη εὐτυχίαν ποῦ θὰ συμβόλιζε ἐτοῖ τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς, παρὰ ὅπως σὲ εἶδα ἀπὸ τὴ θύρα, ἀνάμεσα ἀπὸ τ' ἀδέρφια σου, διαβάζοντας τοὺς τὸ βιβλίον τῆς Μοίρας; Καὶ ὁ γέρος πατέρας, ποῦ μὰ τὸ ναί, τὸν καιρὸ ἐτοῖ θὰ εἰκόνιζα, πόσο, πόσο βασίλευε καὶ σὴν γωνιά, πόση γλυκειὰ θλίψη καὶ θέλητρο βαθὺ θὰ χυνε ἡ εὐχὴ σου στὸ μούχρωμα τῆς ζωγραφίδας; Μὰ τώρα ὅς ἀφήσουμε τὰ λόγια καὶ ὅς φαιδρύνουμε λίγο καὶ τὰ ματάκια τῶν ἀδερφίων σου ποῦ κρέμονται ἐτοῖ ἀπὸ τὴ μοῖρα σου. Γιὰ πές μου ἀλήθεια, πῶς ἐπέρασες τόσον καιρὸ ποῦ ἐγὼ νὰ σὲ ἰδῶ, καὶ σὲ τί ἐβλάθηκα ὕστερα ἀπὸ τὸ σκολεῖθ σου, ποῦ τὸ τέλειωσες σὰν ἤμουνα θαρρῶ ἀκόμα ἐδῶ;

— «Μαὶ τὸ σκολεῖθ μου, εἶπες μὲ κάποιαν ἀπόκρυφὴ λύπη παλὴ ποῦ δειχτήκε στὰ καστὰνά, σὰν μεγάλες πεταλίδες, μάτια σου, τὸ σκολεῖθ μου, ποῦ κάθεται ἀκόμα στὸ θρόνι τῆς ἡ χαρούμενης μάθησης. Τότες μαθαίνα νὰ πινῶ γιὰ τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς μου ποῦ ξέφυγε; ἢ χλωρὴ βέργα τῆς δασκά-

τες ἐχάρηκα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ μωροβόλημα...» Σὲ κοίταξα καὶ εἶχες χαμηλωμένα τὰ μάτια.

— Δὲν εἶνε ἀλήθεια, σοῦ εἶπα. Μπορεῖ κανένας πάντα νὰ ζῇ μὲ τὸ φῶς μιᾶς ἀγάπης αἰώνιας. Ἐτοῖ ἡ ἀνοικτὴ ἀνανεούμενη φέρνει τὸ ἀνθισμα σὲ τὴς ἰδίες πικροδάφνες.

— Πόσο βασανίστηκα ὅμως, εἶπες πάλι, καὶ τὰ χεῖλιά σου ἐτρεμούλιασαν σὲ ἓνα κατατρυφερό σπασμό, ποῦ ἐμοιάζε τὸ λαχτάρισμα τοῦ ῥόδου, σὰν σκάει. Ἡ λύπη σὲ περιζῶνε βαθειὰ καὶ στὰ μάτια ἐβασίλευε ἡ θεϊκὴ βροχὴ μιᾶς παρθενικῆς κλάψας, καὶ τὸ παράπονο ἐσάλεινε στὰ στήθια εὐγενικώτατη τὴ ρωνή. — Εἶνε χρόνια τώρα ποῦ ἡ ζωὴ πεθαίνει γιὰ μένα ὁλόγυρά μου, καὶ μέσα σὴν ψυχὴν μου τρέφω πάντα τὰ πεινιμώματα τῆς παλιᾶς μου λαχτάρας. Γιατί τάχα τόσο νὰ βασανίζομαι, νὰ θλίβομαι. Ἐτοῖ ἐπέρασαν τὰ καλλίτερα χρόνια τῆς ζωῆς μου. Τώρα εἶμαι πλιὰ ἢ μητέρα καὶ ἡ μοῖρα ἐδῶ μέσα.

Δὲν ἐμπόρεσα νὰ σοῦ πῶ οὔτε λόγο. Τόση μελαγχολία ἐστάλαξαν σὴν ψυχὴν τὰ πικραμένα σου λόγια, ποῦ θὰ προδιδόμουν συγγινημένους. Ἐκαμα δυὸ φορὲς πάνω καὶ κάτω βήματα στὸ σαλονάκι, μὲ τὰ χεῖρα σὲ τσέπες, καὶ γυρίζοντας στάθηκα παλὴ στὸ τραπέζι, ἀντικρινὰ σὲ σένα, ποῦ καθό-

τὰ μάτια του ἐρωτικά; δὲ σκιαχτή, δὲ φοβήθη
νὰ μὴ τὸν κάψουν οἱ φωτιές, ποὺ ρίχνουνε τὰ μάτια
τὰ φωτερὰ σου κι' ἔμωρα;

NETZIMPIE

Ἐγὼ, Φατμά μου, ἀναψα· τ' ἀστέρι, τὸ φεγγάρι
τοῦ Χαρεμιού, σὰ μ' ἔλεγες, ἐσθύστηκε κ' ἐχάθη
μπροστά στὴ λάμψη ποὺ χυνε ὁ ἥλιος ὅπου εἶδα.
Κοίταζε δὴ τὴ Νετζιμπέ καὶ κλάψε τὴν, Φατμά μου,
τὴ Νετζιμπέ, π' ἀψήφισε τόσους Πασσάδες! κοίτα,
σὲ ποιά τὴν ἔφερε ὁ καημὸς κατὰσταση τὴ δόλια.

ΦΑΤΜΑ

Τὸ βλέπω ναί, μαθαίνονται τὸ τρυφερό λουλουδί.
π' ἀνάθρεφα μὲ προσοχή, προσεῖ ν' ἀνοίξῃ ἀκόμα.
Μὰ ποῖός εἶν' τοῦτος ποὺ κρυφὰ εἶχε τὴν τόλμη νῆρθι
νὰ μοῦ μυρίσῃ τὸν ἀνθὸ καὶ νὰ μοῦ τὸ μαράνῃ;
ὦ! νοιώθω μὲς τὰ στήθια μου σὰ φεῖδια νὰ προ-
βάλλουν

τὴ πλάκωτὴ τους κεφαλὴ, ἡ Ζούλια καὶ τὸ Μίσοι,
τὸ μίσοι γιὰ τὸν ἀρπαγά, τὸν κλέφτη τῆς ἀγάπης.

NETZIMPIE

Σοῦ συχωρῶ, μητέρα μου, καὶ γοήγορα σοῦ λέω,
θὰ μετανιώσης, ξέρε το, γιὰ τὰ πικρὰ σου λόγια.
Καὶ ποῖός, θεέ μου, ἡμπορεῖ ποτὲ νὰ τὸν μισήσῃ;
θαρρῶ πὼς εἶν' ἀδύνατο καὶ πὼς ἡ Φύση ἡ ἴδια
ἐρωτεμένη στάθηκε κοιτώντας μὲ καμάρι
τὸ πλάσμα τῆς τὸ τέλειο!..

ΦΑΤΜΑ

Μὰ τέλος πάντων πές μου τον, ποῖο εἶναι τὸνματὸς σου;

NETZIMPIE

Ἀλήθεια, τί ἀνόητη! κ' ἐγὼ ἡ τρελλὴ θαρροῦσα
πὼς νὰ τὸ ξέρουν ἔμπροσ, δίχως νὰ πῶ ποῖός εἶναι.
Πὼς εἶν' γιομάτος ἀπ' αὐτὸν κι' ὁ κόσμος ἐθαρροῦσα,
σὰ μου γιομίζει τὴ ζωή. Δὲ ξέρεις τὸν Καρέττο;

ΦΑΤΜΑ

Καρέττο; ναί· δὲν εἶν' αὐτὸς πῶς ὁ Βεζύρης φέρε;
ἀπ' τὴ Φραγκιά γιὰ τὸ στρατό; Ἐνας ψηλὸς λε-
βέντης.

NETZIMPIE

Λεβέντης καὶ περήφανος! Φατμά μου, σ' ἀγαπάω
διπλὰ ἐτούτῃ τὴ στιγμή. (τὴν ἀγκαλιάζει)

ΦΑΤΜΑ

Καὶ μήπως δὲν τ' ἀξίζω;
μὰ ἔλα, πές μου, πὼς καὶ ποῦ τὸν εἶδες καὶ σὲ εἶδες;
πὼς ἔτυχε τὰ μάτια σου νὰ πέσουν στὸν Καρέττο,
ἐνῷ ἀψήφισαν τὸν Πασσά, τὸ σεβαστὸ Βεζύρη;

λας μου ἐσφύριζε στὸν ἀγέρα ἓνα περιγέλοιο γιὰ τὴν
παιδούλα ποὺ ἐμάθαινε τὴ γραμματικὴ. Μὰ γιὰ
μένα ἦταν ἡλιόμορφα τὰ χρόνια κεῖνα, καὶ νοιώθα
νὰ χαίρομαι ὅπως τὸ πουλάκι στὸ πρωτοβρόχι.
Ἔτσι καὶ στὸν ἐρχομὸ κάποιας δυστυχίας ποὺ μὲ
πρόσμενε στὸ κατώφλι τῆς πόρτας. Ἦταν ἡ μείρα
ἀλλαξοφορεμένη. Καὶ τῆς δασκάλας ἡ χλωρὴ βέργα
ἐγέννηκε τώρα τὸ ξερὸ ραβδί τῆς μοῖρας ποὺ τὰ γη-
τεύει οὐλα... Εἶνε νὰ κλαίῃ κανέναν πάντα, ὁ χα-
μὸς ποῦ τόσο γλήγορα πέφτει σὲ μᾶς. Καὶ νὰ
εἶνε τόσο μακρυνὴ ἡ ζωή...»

Ἐπαφες ἀναστεναχτίσας πάλι περίλυπη...

Πὼς ἀκούγεται σὲ τέτοιες στιγμὲς ἓνα κρεμαστό
ρολόι! Καὶ λές πὼς σιγᾷ ἡ ζωὴ νὰ διαβῇ ὁ χρό-
νος ποὺ δὲ μετράει τὴ ζωὴ, παρὰ σὲ χτύπους, ὅπως
ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ρολόι τῆς τραπεζαρίας
τακτάκιζε μ' ἓνα ρυθμὸ ποὺ δὲν ἐταίριάζε καὶ τόσο
στὴ θλίψη τοῦ σπιτιοῦ καὶ στὰ λόγια σου. Γλήγο-
ρος καὶ φαιδρός. Μὰς ἔκανε τόσο συνχὰ μόνος νὰ
σιγάμε γιὰ νὰ κρυμματοῦμε τὸ ξάστερο μυστικὸ
του, ποῦ ἦταν μέσα μας, στὴν ψυχὴ μας, ἐλεύτερο
καὶ τόσο ἀθρόπινο.

Ἡ Ζωούλα, ἀποτέλειωσε τὶς δουλειές τῆς, κ'
ἤρθε νὰ κάτῃ καὶ νὰ μιλήσῃ μαζί μας, χαμογε-
λώντας σὲ μένα μὲ ἀγάπη καὶ γκαρδισμένη, φέρον-

NETZIMPIE

Στὸ παραθύρι τοῦτο δὲ καθόμουν αὐτὴ μὲρα
κι' ἀφαιρημένη κοιτάζα τὴ λίμνη ἐκεῖ κάτω.
Ἦταν βραδυὰ καλοκαιριοῦ, ζωὴ, χαρὶς γιομάτη
ζαφείρι πάνω ὁ οὐρανός, χρυσάφι κάτω ἡ δύση
καὶ πέρα ἀσήμε· τὰ νερὰ τῆς κοιμισμένης λίμνης.

Ὅλα σωπαίνουν τὰ πουλιά καὶ τὰ βουνὰ κ' ἡ λίμνη
σὰ νῆστέλλαν κρυφὰ, κρυφὰ μὴ προσερχῇ στὴ χτίσι.
Ἐάφνου ἐκεῖ στὴ σωπασιὰ ἀπὸ τὸ λόφο ἀντίκρου
τ' ἀφῆρι τοῦ Βεζύρη μας κοιτάω νὰ προβάλλῃ
μὲ τὸν Καρέττο μου ἀρχηγό· καθάλλα στ' ἀλόγο του,
τ' ὀλόμαυρο, μὲ τὶς στερνές τοῦ ἡλίου τὶς ἀχτίδες,
ποῦ παίζαν μὲ τ' ὀλόχρυσά μαλλιά του καὶ φιλοῦσαν
τὴν ὁμορφί του κεφαλὴ, φαίνετανε σὰ νῆσταν
καμμιὰ εἰκόνα μαγικὴ στὸν οὐρανὸ γραμμμένη!
Ἀχ! πὼς μοῦ φάνηκε, Φατμά· στὴν πρώτη τὴ
|θωριά του

ξέχασα καὶ τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γλυκεῖα βραδυὰ του,
ἔχασε ἡ Δύση τὶς βαφές κι' ὁ καθαρὸς καθρέφτης
τῆς λίμνης σκοτειδιάστηκε μπρὸς τὴν ὑγρὴ μα-
|τιά του·

ἀχόρταγα τὸν κοιτάζα, κι' ἄχ! ἡ καρδιὰ μου μέσα
ἐφαλλε τῆς ἀγάπης τῆς τὸ πρῶτο τὸ τραγούδι,
τραγουδι ἀγνὸ σὰν προσερχῇ, ἀλάλητο τραγούδι.
Ψήλωσε κεῖνη τὴ στιγμή τὰ μάτια του καὶ μ' εἶδε,
καὶ πάλι τὰ χαμήλωσε· κι' ὅταν σὲ λίγο πάλι
γιὰ δευτέρη τὰ ψήλωσε φορὰ στὸ παραθύρι,
εἶδα τῆς δύσης τὴ βαφὴ, στὰ μάγουλά του ἀπάνω!

ΦΑΤΜΑ

Καὶ δὲν τὸν εἶδες, Νετζιμπέ, καθόλου ἀπὸ τότε;

NETZIMPIE

Περίμενε καὶ θεὸς νὰ δῇς· τὴν ἄλλῃ μέρα πάλι
τὴν ἴδια ὥρα πέρασε, καὶ οἱ ματιές του μοῦπαν
πὼς εἶχε μέσα του ἡ καρδιὰ ὅ,τ' εἶχε κ' ἡ δική μου.
Πὸ τότε, ἀπὸ τὸ δειλινὸ τὸ μαγικὸ ἐκεῖνο
ὡς σήμερα, μητέρα μου, καθημερινὰ ὁ καλὸς μου
περνάει καὶ μὲ χαίρεται καὶ μοῦ γελᾷ, ἀκούεις;...
καὶ τὸ χαμόγελό του αὐτὸ ποῦ τόσο μὲ μαγεύει,
ἀναψὲ μέσα μου φωτιὰ θεόρατη, μεγάλῃ.

ΦΑΤΜΑ

Ἀλλοίμονο! τί ἔκρουσα, τί λέγεις, Νετζιμπέ μου;

NETZIMPIE

Μὰ τὸ κρυφὸ τὸ πιὸ τρανὸ δὲν ἐμάθεις ἀκόμα.
Μὲ μιὰ γυναῖκα ψὲς ἀργὰ μοῦ μήνησ' ὁ Καρέττος
πὼς μὲ προσμένει· νὰ μὲ δῇ κοντὰ στὴ Λίμνη ἀπόψε.
Κ' ἐγὼ τρελλὴ ἀπὸ ἐρωτα, ξεχνώντας ὅλα τ' ἄλλα,

θὰ τρέξω, στὴν ἀγάπῃ του νὰ βρῶ τὴν εὐτυχία.

ΦΑΤΜΑ

Ἡ χωρατεύεις, Νετζιμπέ, ἡ βέβαια ἐτρελλάθησι!..
μὲ τὰ σωστά σου δηλαδὴ τὸ λέγεις πὼς ἀπόψε,
θεὸς νῆστος ἀπ' τὸ σπῖτι σου νὰ πῆς νὰ βρῇς τὸ
|Φράγκο;

NETZIMPIE

Ἄν τὴν ἀγάπῃ ἡμποροῦν νὰ τῆνε ποῦν καὶ τρελλὰ
εἶμαι, Φατμά, στ' ἀλήθεια, ναί, τρελλή· μὰ πιά
|τὰ λόγια
ἀς πᾶψουν, κι' αἶντε πήγαινε στὸ σπῖτι τοῦ Καρέττου
καὶ πές του πὼς θεὸς νὰ βρεθῇ κοντὰ στὴ λίμνη
|ἀπόψε.

ΦΑΤΜΑ

Θεέ μου! εἶν' ἀληθινὰ; μὰ, Νετζιμπέ μου, πρῶτα
ἐσκέοθηκες αὐτὸ ποῦ λές; δὲν ξέρεις, ἄχ, καμμένη,
ὅτι ὁ Καρέττος ἀπιστος πὼς εἶναι; δὲν τὸ ξέρεις;

NETZIMPIE

Τὸ ξέρω δὰ καὶ τί μ' αὐτό; τί σχέση μπορεῖ νᾶχῃ
μὲ τὴ θρησκεία ὁ ἐρωτᾷ; καὶ ἂν ἐκεῖνος ἔχῃ
τὸ Ναζωραῖο γιὰ θεὸ, κ' ἐγὼ τὸ Μωχαμέτη,
ἂν στοὺς θεοὺς μας διαφορὲς χωρίζουν τὸν καθένα,
μὰς ἀδερφώνει πιὸ στενὰ τοὺς δύο μας ἡ Ἀγάπη.

ΦΑΤΜΑ

Μή, Νετζιμπέ μου, βλαστημᾷς καὶ σκέψου πρὶν τὸ
|κάμης·
κι' ἂ δὲν ψηφᾷς τὴν ποινή, ποῦ ὁ Προφήτης δίνει
σ' ὅσους ἀγάπῃ κάμουνε μὲ τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστες,
τὴν τιμωρία τοῦ Καδὴ νὰ φοβηθῇς σοῦ λέγω.

NETZIMPIE

Μόν' ὁ Καρέττος μου Καδὴ καὶ δικαστὴς μου εἶναι.
Σύρε, Φατμά, καὶ πρόσχε νὰ μὴ σὲ δῇ κανέναν.

ΦΑΤΜΑ

Πηγαίνω, μὰ καλλίτερα μοῦ φαίνεται θεὸς νᾶταν,
ἂν τσάκιζα τὸ πόδι μου καταμασίς τοῦ δρόμου.
Θεέ μου! βγάλε ψεύτικους τοὺς φόβους τῆς καρδιάς
|μου.
(Βγαίνει).

ΣΚΗΝΗ II.

NETZIMPIE (μονάχη).

Λοιπὸν ἀπόψε! δὲ μπορῶ κ' ἐγὼ νὰν τὸ πιστέψω·
δὲ γένεται, μοῦ φαίνεται, μὲ μιὰς τόση εὐτυχία·
κάτι θὰ γείνη βέβαια ποῦ θὰ μοῦ τὸ χαλάσῃ
τ' ὄνειρο αὐτὸ τὸ μαγικό...
Δὲν ξέρω, μὰ προαίστημα μὲ κάνει νὰ φοβοῦμαι.

τάς μου σύγκαира τὸν καρφὲ καὶ γλυκό. — Ἐέρτε,
μοῦ εἶπες κοιτάζοντάς τη μὲ καλοσύνη, πὼς ἡ Ζω-
ούλα μὰς ἐστάθηκε δευτέρη μητέρα, ὕστερα ἀπὸ τὸ
θάνατο τῆς μακαρίτισσας. Γιὰ μένα πρὸ πάντων.
Ἦταν ἡ μονάχη μας συντροφιά καὶ παρηγοριά.
Καὶ γιὰ τὴν ἀδερφοῦλα μου Σοφοῦλα ἡ καλοπροαί-
ρετη κυρούλα, ποὺ διδάχε καὶ χρυσὰ λόγια τῆς
ἐσκόρπιζε στὴν ψυχὴ. Χρωστάμε πολλὰ στὴ Ζωού-
λα, στὴ θεῖα Ζωούλα, ὅπως θυμόμαστε τὴ λέγατε.
— Στὴ θεῖα Ζωούλα, ναί, στὴ θεῖα Ζωούλα μας,
εἶπα. — Ἡ Ζωούλα ἐψιθύρισε στ' αὐτὴ τῆς ἀδερφοῦ-
λας σου κάτι, κ' ὕστερα ἤρτε καὶ μὲ καλονύχτησε ἡ
Σοφοῦλα πηγαίνοντας νὰ κοιμηθῇ. Ἐμείναμε γιὰ
μὴ στιγμή μονάχοι, γιατί κι' ἀδερφός σου ἔφυγε
γιὰ τὴν κάμαρά του, νὰ διαβάσῃ. Ἐσθήκωσες τὰ
μάτια πρὸς ἐμένα καὶ πάλι τὰ χαμήλωσες, κάνον-
τας ἓνα κίνημα γιὰ νὰ πιάσῃς τὴ γάτα, ποὺ στρι-
φογύριζε στὰ πόδια σου χαϊδευομένη. Ἐκοίταξα
τὰ μαλλιά σου, ποῦ στεφάνι ἦταν στὴν ὁμορφί σου
ὅση περίκαλλο, τὰ μαλλιά ποὺ πλεξίδες ἐδέονταν
ἐκεῖ γιαλιστερές, κατὰμαυρες, σὰν κατραμμένα φεί-
δια· κ' ἐκοίταξα τὰ μεγάλα φρύδια· ἐσειόνταν ζη-
λευτὰ πάνω ἀπὸ τὰ μάτια σου, τὰ μάτια ποῦ μοῦ
ἐθύμιζαν πάλι τὶς πεταλίδες, μαῦρες, στὰ βάθια
τοῦ πελαγίσου κάμπου. Κ' ἐθυμήθηκα πάλι πίσω

τὰ καραβάκια καὶ τὴν παλιὰ μας λευτεριά. Στὰ
στήθια μου ἐρχόταν ὁ μπάτης ἀπὸ τὰ πέρατα, ποῦ
τόσες βολές μὰζι ἐνοιώσαμε νὰ μὰς δροσίζῃ. Καὶ
βρέθηκα στ' ἀκρογιάλια μας, καὶ ἀγροίκησα τὴ φω-
νὴ σου, μέσα στὴ θάλασσα νὰ πλῆ, σὰν θαλασσο-
πουλιοῦ κελαιδισμός, ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς χειμωνιάτι-
κες τώρα μπόρες, τὶς μπόρες ποῦ θὰ φέρουν αὔριο
τὰ μαῦρα σύννεφα ποῦ τριγυρνᾷ ἀπάνω καὶ γύρω
στὰ βουνὰ. Κι' ἀγροίκησα πάλι μέσα στὴ νύχτα,
ἔξω στὸν ξεφυλισμένο κῆπο, γύρω στὸ δαρμό τοῦ
ἀγέρα στὰ κλαδιά, σὰν ἓναν ἀντίλαλο ποῦ μισακού-
γοτον, οδυσιμένους καὶ μυστικούς. Ἀκρουμάστηκα βα-
θύτερα, καὶ ἐσχάστηκα. Ἐρχόταν ἡ φωνὴ ἐθυσμένη
σὲ ρθόγγους, σὲ μισόλογα, ἀπὸ τὸν ἀγέρα καὶ τὸ
θρὸ τῶν δειντῶνε στὸν κῆπο. Πρὸ πάντων τὰ κυπα-
ρίσσια ποῦ ἀγεροθεορβοῦσαν, καὶ στὴν ψυχὴ μου με-
γάλωνεν ἡ εἰκόνα τῆς βοῆς τους, ἔτσι θλιβερότερη,
ἔτσι βαθυκοπώτερη. Μὰ ξαφνιάστηκα γιὰ μιὰ στιγ-
μὴ σὰν πρόφτασε στὸ σῖγα τοῦ ἀγέρα νᾶρθῃ ὡς μὲ
τὰ μᾶς ἡ στερνὴ λέξη, μισόφωνη, μακρυμένη στὴ
στερνὴ συλλαβή, σὰν παρὰπνο καὶ σὰν βόγγος. Μοῦ
φάνηκε πὼς ἔλεγε. «Στὸ καλὸ... καλὸ...λό...» Μὰ
ὄχι, ἂ ναί, ναί, εἶνε κεῖνο, τὸ τραγούδι σου, τὸ δικό
σου, τὸ παλιό... Μὰ πὼς, ἀληθινὰ, τέτοιαν ὥρα...
κι' ἀπὸ ποιόνε;.. Κι' ἀκρουμάστηκα. «Στὸ... για-

Εἶν' ἡ θρησκεία ἄραγε, ποῦ μέσα μου φωνάζει
πῶς πίοτερο ἀγάπησα π' αὐτὴν ἕνα γκισαύρη;
Φύγετε, σεῖς Φόβοι, χλωμοὶ καὶ ζαρωμένες Ἔγνοιες,
ποῦ ζώνετε σὺν ἐχιδνῆς τῇ μαύρῃ τὴν καρδιά μου,
φευγάτε καὶ τὸν Ἔρωτα ἀφίστε τον μονάχο
νὰ μοῦ δροσίσι τὰ σπλάχνα μου μὲ τὴ γλυκειὰ
[πνοή του.

"ὦ! τώρα δὲ σὺς σκιαζομαι· τὸ φυλαχτὸ ποῦ κρύβω
ἰδῶ βαθεῖα στὰ στήθια μου, σὺς διώχνει, σὺς ξορίζει·
θὰ τρέξω ἀφοδὴ νὰ βρῶ στὴ λίμνη τὸν καλὸ μου
καὶ στὴν ἀγάπῃ μου κοντὰ θὲ νὰ γελῶ τὸν κόσμον
καὶ τίς συνθέσεις του μαζὶ...

Καρέττε, πρόσμεινέ με!
(Βγαίνει).

ΣΚΗΝΗ III.

Ἡ σκηνογραφία ἀλλάζει· παραιοταίνει τώρα ἕνα
μέρος ἐρημικὸ κοντὰ στὴ λίμνη. Ὁ Καρέττος μὲ
σιραιωτικὴ στολὴ πηγαίνει ἐρχομένη μονάχος.

KARETTOΣ

Βάστα, καρδιά μου, μὴ χτυπήξ, μόν' πάψε τοὺς
[παλμούς σου
μὴ τόσο δὲ μοῦ βιάζεσαι καὶ ξεπερνᾷς τὴν ὥρα,
τὸ χρόνο τὸν ἀναίστητο· δὲν ἔφτασεν ἀκόμα
ἡ Νύχτα ἡ χρυσοπράσινη στοῦ δρόμου τῆς τῆ μέση.
Νάτος ὁ τόπος ποῦ φωλιά τὸ Ἔρωτα θὰ γείνη·
τὸ μέρος νὰ τὸ ἐρημικὸ, ποῦ τὸ νερὸ τῆς λίμνης,
γλυκοχαϊδεύει ἐρωτικά τὸν ἄρμονο, τὰ πετράια·
ἰδῶ σὲ λίγο θὲ νὰ ἰδῶ καὶ ἐγὼ τὴ Νετζίμπέ μου!
Γιατὶ δὲν εἶσαι σκοτεινὴ, γιατί ἀπόψε, Νύχτα,
δὲν ἔβαλες τὸν πέπλο σου τὸν πρὸ βαθύ σου μαῦρο;
Δανείσετέ την σκοτεινὰ ἐσεῖς τοῦ Ἀδὴ σκότη
γιὰ νὰ κρυφτῇ ἡ παρθένα μου μὴ λάχῃ καὶ τὴ δούνη.
Καὶ σεῖς, διακλάντιστα φωτερὰ, ὅπου λαμποκοπᾶτε
καὶ ἀμέτρητα προβαίνετε στὸν οὐρανὸ σὰ μάτια,
σβυστεῖτε, δὲ χρειάζεστε, θὰ νάρθῃ ἡ Νετζίμπέ μου!
Σὰν πᾶντῃ μου φάνηκε!.. θὲ νᾶναι δίχως ἄλλο
ἡ κόρη τῶν ὀνείρων μου!.. κανένα φύλλο θᾶταν
καὶ ἡ φαντασία, καὶ ἡ καρδιά πᾶσαν φωτιά καὶ ἐκάμαν,
ἀγαπητὴ περπατησιὰ τὸ πέσιμον τοῦ φύλλου!
Ἐ! Χρόνε, χρόνε, πέρασε, μὴ μὲ παιδεύης, φτάνει·
τὸ μετρημένο βῆμα σου ἔνοιξε λίγο, Γέρο,
ὡς νάρθουν τὰ μεσάνυχτα· μετὰ, καθίζεις πάλι
καὶ αἰώνια ξεκουράζεσαι. ἄ θέλῃς, δὲ μὲ μέλει.
(Ἀκούονται περπατησιές).

"ὦ! τώρα δὲ γελᾶστηκα, ἡ Νετζίμπέ μου θάναι.

λό... γιὰλό...» καὶ ἡ φωνὴ χάνοταν πάλαι τότε στὴ
βουή τῶν κυπαρισσιῶν ποῦ ἐζούσανε, καὶ στὰ φύλλα
ἀπὸ τίς μηλιές καὶ ροδακινιές ποῦ ἐθροούσανε, σὺν
ξερὰ, παλιά, πεθαμένα μεταξωτὰ νὰ ἐκκίχονταν
μ' ὀρμὴ μέσα στὴ νύχτα. Ἔτσι πάντῃ.

Τὰ μάτια μὲς ἀπαντηθήκανε τώρα. Κάτι εἴ-
παμε, μὴ δὲν εἴχαμε τὸν καιρὸ νὰ τὸ συλλάβουμε,
νὰ τὸ ἀγγίξουμε. Ὡστόσο τὸ τραγούδι ἐρχότανε
σιμώτερα, καὶ ἕνας-ἕνας μισοκοιμένος ἀπὸ τὸν ἀγέρα
ἤχος, συρμμένος σὺν τὰ ξερὰ φύλλα ὡς τὰ τζάμια
τοῦ παραθυριοῦ, ξεψύχαινε ρυμφίζοντας ἐκεῖ, τὰ
στερνὰ σπειριὰ τοῦ καλοκαιριοῦ μὲς, σὺν τὸ πουλὶ
τῆς ἄνοιξης ποῦ μὲς ἀπεχαιρετοῦσε... "ὦ, θὲ μου,
πόσο καθαρὰ ἀκούω τὴ φωνή, καὶ ἀκούω τὴ μυρουδιά
τοῦ καλοκαιριοῦ μὲς, καὶ ἀκούω τῆς θάλασσας τὸν
ἀνασασμὸ ποῦ γέρνει καὶ σοῦ ψιθυρίζει στ' αὐτιά μὲ
τόσα κυματάκια... Κεῖνες σὶ εὐωδιές τῆς θάλασ-
σας, καὶ κεῖνα τὰ χαλίγια, τὰ κατάσπρα ποῦ λυώ-
νουν στὸ κύμα, σιγαλὰ σιγαλὰ, σὺν τὰ κοκκαλά-
κια σου αὔριο στὸ χῶμα, σὺν τὰ δοντάκια σου ποῦ
ἀστράφτανε τότες στὸν ἥλιον... Ἀκούω τὸ τραγούδι,
καὶ ἀκούω τὴ ζωὴ, τίς εὐωδιές τοῦ καλοκαιριοῦ μὲς,
καὶ νοιώθω ἕναν κόσμον ποῦ μοῦ φερναν τότες τὰ
μύρα—τὸ ἴδιο καὶ τώρα ἀπὸ τὸν ἥχο ἀναστημένο
στὴν ψυχὴ μου...

ΣΚΗΝΗ IV.

Νετζίμπέ, Φατμά καὶ Καρέττος.

NETZIMPE (ἀπὸ μέσα).

Φατμά, φοδοῦμαι, σκιαζομαι, ἐφτάσαμε, γιὰ πὲς μου;
Θεὲ μου! μὴν εἶν' ὄνειρο; Ποῦ εἶναι ὁ Καρέττος;
(Μπαίνουν).

KARETTOΣ

Ἐδῶ, ψυχὴ μου! καρτερὰ γιὰ γάρθῃς ὁ Καρέττος.

"ὦ Νετζίμπέ μου, σ' ἀγαπῶ!

NETZIMPE

Κ' ἐγὼ, καὶ ἐγὼ, Καρέττε!

KARETTOΣ

Πὲς το ξανά, ἀγγελομορφῇ, πλάσμα οὐράνιο, πὲς το,
καὶ ἄς μὲ ρουφήξῃ ἡ θάλασσα ἐτούτῃ δῶ τὴν ὥρα!
"Ἀχ! νοιώθω μέσα τὰ στήθια μου πλημμυρὰ ἀπὸ ἀγάπῃ·
θᾶθελα νὰ χῶ, Νετζίμπέ, τὴν ἀγκαλιὰ τῆς Φύσης
νὰ σ' ἀγκαλιάζω ἀδιάκοπα, θᾶθελα νὰ μαι ἀγέρι
νὰ παίξω μὲ τ' ὀλόχρυσά μαλλιά σου νύχτα μέρα!

NETZIMPE

Κ' ἐγὼ, Καρέττε, θᾶθελα σ' αὐτὸ ἰδῶ τὸ μέρος
ὅλ' ἡ ζωὴ μου νὰ διαθῇ καὶ νὰ σ' ἀκούω πάντα
ὀλημερίς καὶ ὀλονυχτίς χωρὶς νὰ σὲ χορταίνω!
Λέγε, Καρέττε, λέγε μου· τὰ λόγια σου μοῦ εἶναι
καὶ ἀπὸ τῆς λίμνης πρὸ γλυκὰ τὸ μαγεμένο φλοῖσβο!

KARETTOΣ

"Ἐλα, ἀγάπῃ μου, μαζὶ ἀγκαλιαστοὶ ἰδῶ πέρα
στὸν ὄχτο νὰ καθίσουμε τῆς κοιμισμένης λίμνης,
τὴ μουσικὴ ν' ἀκούουμε ποῦ μέσα στὰ χαλίγια
τῆς λίμνης κάνει τὸ νερὸ, καὶ ν' ἀδερφώνονται ἔτσι
οἱ μουσικὲς οἱ δυὸ μαζὶ, τῆς λίμνης, τῆς καρδίας μὲς!

NETZIMPE

"ὦ! μὴ Καρέττε μου, νὰ ζῆς! ὦ, μὴ κοντὰ στὴ λίμνη,
τὴ λίμνη τὴν κατάρτη, τὴν κοσμοπνίχτρα λίμνη.
Δὲν εἶναι τόπος γιὰ φιλία· ἄς φύγουμε καὶ ἄς πᾶμε
ἀλλοῦ νὰ χτίσουμε φωλιά· στὸ σπίτι μου, ἄ θὲς, πᾶμε.
Ἐγὼ ἰδῶ πέρα σκιαζομαι· ἀκούς, οἱ καλαμιῶνες
πῶς πένθιμα τὰ φύλλα τοὺς χτυπᾷ; θαρρεῖς πῶς
[κλαῖνε

τ' ἀμέτρητα τὰ πλάσματα, ποῦ εἶδανε τὴ νύχτα
νὰ χάνονται, νὰ πνίγονται μέσα τὰ βαθεῖα νερά της.

KARETTOΣ

Βγάλ' ἀπ' τὸ νοῦ σου, Νετζίμπέ, τίς σκέψεις τοῦτες
[καὶ ἔλα

νὰ κάτσουμε κοντὰ κοντὰ σ' αὐτὴν ἰδῶ τὴν πέτρα·
ἔχουμε τόσα πράγματα νὰ ποῦμε· καὶ ἂν ὁ τόπος
σὺν ἄγριος σοῦ φαίνεται καὶ πένθιμος καὶ κρύος

θὰ τὸν ζεστάνῃ ἡ ἀγάπῃ μὲς, ἐσὺ θὰ τὸν μερέψῃς!

NETZIMPE

Πάντα ψυχρὸς, Καρέττε μου, καὶ κρύος εἶν' ὁ τόπος
ποῦ τοῦ θανάτου διάβηκε ἡ κρυεὴ φτερούγα·
δὲν τὸν θερμαίνουν φιλικὰ, δὲν τὸν μερεῖ ἡ Ἀγάπῃ!
Ἀλλοίμονο σ' ἐκείνον π' αὐτὴν ἰδῶ τὴ λίμνη
σιμῶνει τὴν ἀχόρταχτῃ· λέγουν πῶς δυστυχίαι
καὶ συμφορὲς τοῦ ἐρχονται· νεκροὶ καὶ βρυκολάκοι
καὶ τὰ στοιχεῖα γυροῦν ἰδῶ κείνων ποῦ ὁ Βεζύρης
ἐπνίξε μέσα τὰ τρισβάθα καὶ σκοτεινὰ νερά της!

KARETTOΣ

Ποῖος σοῦπε τέτοια πράγματα; δὲ ξέρεις, Νετζίμπέ μου
πῶς τοῦ Βεζύρη τ' ὄνομα δὲν πρέπει ν' ἀναφέρεται
γιὰ τέτοιες μαλίστα ἀφορμὲς; ἄ σ' ἄκουε κανέναν·
μόνο τὸ συλλογίζομαι καὶ μὲ παγώνει ὁ τρόμος!

NETZIMPE

"Ἀ μ' ἄκουε, Καρέττε μου, θὰ μ' ἐπερνᾷ καὶ ἐμένα
σὺν τῇ Φροσύνῃ τῇ φτωχῇ δῶ μέσα νὰ μὲ πνίξουν;
Νὰ πάλι τὴ θυμῇθῃ τὴ φοβερὴ τὴ νύχτα,
ποῦδὰ μ' αὐτὰ τὰ μάτια μου τὴν κακομοῖρα ἐκείνη
μ' ἄλλες δεκάξιν ὁμορφονιές νὰ τῆνε πᾶν στὴ λίμνη.
Καθόμουν μὲ τὴ Φατμά· θυμᾶμαι, ἦταν μιὰ νύχτα·
σὺν τὴν ἡμέρα λαμπερὴ· τόσο τ' ἀχνὸ φεγγάρι
ἐφώτιζε ὀλοστροφόνυλο καὶ ἀσέμωνε τὴν πλάση,
ρίχτοντας μέσα τὰ Γιάννενα τίς ἀργυρὲς τοῦ ἀχτίδες.
Κοντεύαν τὰ μεσάνυχτα, καὶ ἐγὼ στὸ παραθύρι
πάντ' ἄγρυπνη στεκόμουν καὶ εἶσα συλλογιόμουν·
ξάφνου ἐκεῖ στὴ σιγαλιὰ σὺν κλάματ᾽ ἀγροικιοῦνταν
καὶ βογγητὰ καὶ στεναγμοί...

KARETTOΣ

Φτάνει, γλυκειὰ μου ἀγάπῃ·
γιὰ κλάματα, γιὰ στεναγμούς δὲ θέλω πᾶν ν' ἀκούσω·
φτάνει ποῦ μούπες πῶς ἐμὲ μονάχα ἐσυλλογιόσουν.
Καὶ τώρα, ἂν ἀληθινὰ φοβᾷσαι, Νετζίμπέ μου,
καὶ σκιαζεσαι, μὴν τὰ Στοιχεῖα καὶ οἱ Βρυκολάκοι
[βγῶναι,
πηγαίνουμε στὸ σπίτι σου· αὐτὸ ἐγὼ τὸ μέρος
τὸ διάλεξα γιατί εἴτανε κρυφὸ, μοναξιασμένο·
μ' ἀφοῦ σοῦ φέρει ἐνθύμησις καὶ φόβους σοῦ γεννάει·
δὲ ξαναρχόμαστε ἀκούς; θάρχομαι καὶ ἐμεῖς βραδυ
κρυφὰ, κρυφὰ στὸ σπίτι σου... θὰ δῆς πῶς θὰ περναίμε,
θὰ μοιάζουμε σὰ δυὸ πουλιὰ μέσα τῇ ζεστῇ φωλιά
[τοὺς!

Μὰ δὲν ἀκούς, Ἀγάπῃ μου; τί ἔπαθες; τί ἔχεις;
NETZIMPE

Πᾶμε, Καρέττε μου, ἀκριβέ!

Κακόμοιρη Φροσύνῃ!

(Τελιώνει ἡ Α' πράξις)

M. Δ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ

— Νὰ ξέρατε ποῖος εἶναι ποῦ τραγουδαί, μοῦ
εἶπες φοβισμένα κάπως, καὶ κοιτάζοντας πρὸς τὸ
παραθύρο ποῦ ἔβλεπε κατὰ τὸν κήπο. Εἶνε δ...

— Ὁ Γιάννης, πρόφτασα νὰ εἰπῶ πρῶτον ἀπο-
τελειώσης.

— Ναὶ ὁ Γιάννης... τραγουδαί πάντα κάποιες
τέτοιες ὥρες... Ὁ μοναχὸς ποῦ τραγουδαί τέτοιες
ὥρες.

— Ἔτσι γυρίζει πάντα ὁ σκοπὸς στ' ἀκρογια-
λία... καὶ ἔρχεται καὶ δῶ, καὶ ἀπόψε τόσο γλυκὰ...
τόσο παρήγορα... Ἐπρεπε ἀπόψε νάρθῃ καὶ ἡ φωνὴ
τοῦ Γιάννη ἰδῶ... Πόσο γλήγορα σβύνει ἡ φωνή...
πόσο βαθεῖα φτάνει ὁ σκοπὸς... Κι' ὥστόσο δὲν
εἶσαι εὐχαριστημένη... Πικραίνεσαι ἀπὸ τὴ ζωὴ...

— "ὦ, τί τὰ θέλτε. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ κλεί-
στηκα ἰδῶ μέσα, καὶ στοὺς τέσσαρους τοίχους τῆς
κάμαράς μου, κοπέλα μεγάλη πλιά βλέπεις, ἐνοίωσα
τὴν πλάκα τῆς ζωῆς νὰ γέρνῃ πάνωθις μου. Πᾶνε
οἱ χαρὲς τοῦ ἡλίου στὴ χλόη καὶ πᾶνε οἱ ἄφροι καὶ
τὰ τριαντάφυλλα στ' ἀκρογιαλία μὲς... στ' ἀκρο-
γιαλί μου...

— Καὶ δὲ χαίρεσαι ἰδῶ μέσα ποῦ εἶσαι ἡ μα-
σίλισσα μὲς μουσικῆς καὶ ὀλάγαθης ζωῆς;

— Ἡ προσευκὴ εἶναι τώρα λιγότερη στὰ χεί-
λια μου, καὶ ἀκόμα δὲν ἄγγιξα τὴ λύρα οὔτε μιὰ

βολὰ ἀπὸ τότες... Θυμᾶσαστε ποῦ θέλατε νὰ παίξω
τὰ βαθεῖα τραγούδια μὲς, στίς χορδὲς τῆς οὔλας; Ἐ-
μαθα ὕστερα νὰ κροῦω τὴ λύρα λυπητερά, καὶ εἶδινα
στὸ δοξάρι μου τὸ κλῆμα καὶ τὸ μοιρολόι. Μπορεῖ
νὰ μὴν ἦταν ἡ μουσικὴ μου τρανὴ καὶ μεγαλό-
πρεπη ὅπως τῆς δεσποινίδας Μάρθας ποῦ παίζει
στὸ πιάνο της, στὴν Ἀθήνα, μὰ τὴν ξέρατε πῶς
ἦταν ἄγρια...

— Ἀληθινὰ, πῶς πάει ἡ Λύρα; Παίζεις πάντα
ὅπως τότε κεῖνες τίς φανταστικὲς σου μελωδίες;
Θυμᾶσαι κεῖνο τὸ τραχὺ παράπονό της στὰ δά-
χτυλά σου; Ἐλα, στ' ἀλήθεια, τότε θὰ μοῦ πεί-
ξῃς; Αὔριο αἱ!

— Ναί, νὰν τῆς βᾶνω καινούργιες χορδές! Δὲν
ἔμαθα παραμονάχα κάποια μοιρολογικὰ τραγούδια
νὰ παίζω καὶ ἀπὸ τότες, ποῦ ἦν τὰ θυμᾶσαι.

— Καλέ μου, κύρ Ἀντρέα, δὲ μοῦ λῆτε σεῖς
τί νὰ κάνω μὲ τούτῃ τὴν κκιὰ μὲς κοπέλα, ποῦ
ὅλο καὶ παραπονιέται γιὰ τὴ μοῖρα της... μοῦ εἶπε
ξαφνικὰ κουνιώντας ἀπελπιστικὰ τὸ κεφάλι της μὲ
τὴ μαύρη της μαντίλα, ἡ θεὰ Ζωῦλα.

— Νὰν τὴ δειρῶμε... νὰν τὴ παιδεύουμε...
Ἄ, κυρὰ θεὰ μου, ἔτσι κάνουν τὰ κορίτσια ὡς ποῦ
νὰ ἰδοῦνε καλὰ στὸ βιβλίο τῆς ζωῆς... Ἡ Θεανὼ
δὲν παραπονιέται μὲ τὴν τύχη της· μὰ κάποιο πα-